

Oči u oči

Ivan Vrdoljak, ministar gospodarstva i potpredsjednik HNS-a, odgovara na kritike protivnika istraživanja r

Nema razloga za strah od ekokatastrofe u Jadranu!

Beskompromisno poštujemo sve najstrože svjetske ekološke standarde i procedure i nismo preskočili ni jedan korak kako bismo u konačnici realizirali kvalitetan projekt uz primjene svih mjera zaštite okoliša

PIŠE HRVOJE PRNJAK

IVAN VRDOLJAK dospio je na dužnost ministra gospodarstva nakon što je Radimir Čačić "ispao" iz igre, no iako je dotad bio prilično nepoznat široj javnosti, moglo bi se kazati da je puno prepoznatljiviji od nekih kolega iz Vlade s dužim ministarskim stažem. Doduše, i sektor mu je uvijek zanimljiv medijima, a posebno je postao tražen zbog odnosa hrvatske Vlade s MOL-om, te u posljednje vrijeme zbog priprema za istraživanje nafte i plina u jadranskom podmorju, pri čemu ga protivnici tog projekta prozivaju zbog navodnog zaobilazanja procedure. No, krenimo redom...

« Pred nama je Rusko-hrvatski gospodarski forum u Moskvi, koji će okupiti više od 80 hrvatskih i 120 ruskih tvrtki. Koliko su sankcije Rusiji "usporile" ili smanjile intenzitet suradnje Hrvatske s Rusijom?

– Prvenstveno treba reći da su sankcije koje je EU uveo Rusiji ograničene na jedan dio gospodarskih odnosa, ali i dalje postoji značajan interes ruskih kompanija za investiranjem u Hrvatsku, kao i hrvatskih tvrtki za ulazak na rusko tržište, te interes obiju zemalja za suradnju na trećim tržištima. Hrvatska je članica Europske unije i NATO saveza, i imamo i želju i obvezu poštovati sve odluke ili sankcije koje će se donijeti ili su donesene, no poznato je da je na ruskom tržištu tradicionalno dobro pozicionirana hrvatska farmaceutska industrija i graditeljstvo, ali i proizvođači strojeva i opreme. Imamo velike šanse u proširenju asortimana prehrambene industrije, posebno u segmentu zdrave hrane koja, u poveznici s turizmom, za Rusiju može biti iznimno zanimljiva ponuda. Zbog toga imam velika očekiva-

nja od gospodarskog foruma u Moskvi, ponajprije kako bismo ojačali već postojeću kvalitetnu suradnju u navedenim područjima.

Rusko odustajanje

« Rusko odustajanje od projekta Južnog toka aktualiziralo je pitanje LNG terminala na Krku. Znam da je tek na redu izrada projektne dokumentacije, ali čemu se tu zapravo možemo nadati?

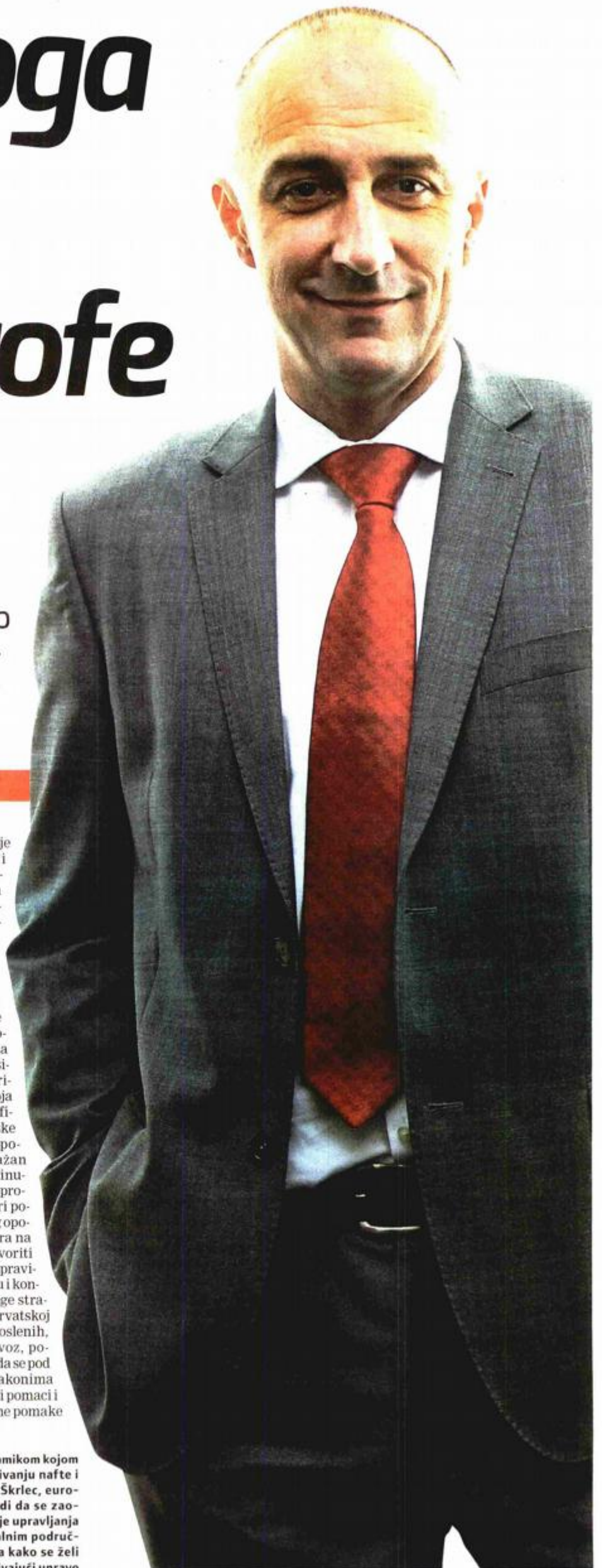
– Odustajanje Rusije može biti samo dodatni poticaj za što bržu realizaciju LNG-a na Krku. To potvrđuje i interes SAD-a i EU-a, koji ovaj naš projekt smatraju nezaobilaznim i koji će osigurati Europi opskrbu plinom. Za projektnu dokumentaciju nam je već odobreno pet milijuna eura europskog novca; financijska konstrukcija trebala bi biti gotova za godinu i pol, dok bi do 2019. godine LNG trebao biti završen. Sigurni smo da će EU podržati projekt sufinanciranjem izgradnje, s obzirom da je svrstao LNG na Krku među 15 projekata važnih za energetske sigurnost Europe. Hrvatska tim projektom samo potvrđuje i učvršćuje poziciju energetskog čvorišta ovog dijela Europe; imat ćemo financijsku korist zbog naplate tranzita plina prema drugim zemljama, ali i doprinos hrvatskom gospodarstvu jer će u gradnji sudjelovati domaća građevinska operativa.

« Europska komisija potvrdila je procjenu blagog rasta hrvatskoga gospodarstva u 2015., po stopi od 0,2 posto. Raste i potrošnja, a posebno izvoz. No, neki analitičari komentiraju kako rast izvoza nije posljedica osmišljene ekonomske politike, nego prije svega posljedica pristupanja tržištu EU-a?

– Prošla godina je bila prekretnica za Vladu. Preokrenuli smo

trend, postavili temelje za gospodarski iskorak i uspješno se pozicionirali kao jedan od ključnih faktora energetske stabilnosti ovog dijela Europe. U industriji smo ciljanim potporama i strategijom razvoja pokrenuli pozitivne tokove, te već ostvarujemo rast industrijske proizvodnje, izvoza i potrošnje. Radimo sve na tome da uspješno završimo i proces restrukturiranja brodogradnje, koja može biti snažan i profitabilan stup industrijske proizvodnje. Raste i potrošnja, koja je vrlo važan dio BDP-a, a uz to kontinuirani rast industrijske proizvodnje i izvoz su dobri pokazatelji gospodarskog oporavka zemlje. Bez obzira na sve kritike, a mogu govoriti samo o svom resoru, napravili smo puno, a vidljivi su i konkretni rezultati. S druge strane, postoje sredine u Hrvatskoj u kojima raste broj zaposlenih, raste proizvodnja, izvoz, potrošnja... Sve to govori da se pod istom Vladom i istim zakonima itekako mogu napraviti pomaci i mislim da bi te pozitivne pomake trebali svi slijediti.

« Jeste li zadovoljni dinamikom kojom se razvija priča o istraživanju nafte i plina u Jadranu? Davor Škrlec, eurozastupnik ORaH-a, tvrdi da se zaobilašilo usvajanje Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjima, iz čega on iščitava kako se želi zaobići procedura, prozivajući upravo

afte u Jadranu, govori o natezanjima s MOL-om, najavljuje nove adute izvoza u Rusiju i borbu za sisačku rafineriju

Ne postoji odluka Uprave Ine o trajnoj obustavi prerade nafte u Rafineriji Sisak. Naš stav je da se što prije mora nastaviti s preradom domaće nafte u Sisku

Imam velika očekivanja od gospodarskog foruma u Moskvi, ponajprije kako bismo ojačali već postojeću kvalitetnu suradnju

vas kao odgovornu osobu?

– Sve se odvija prema planovima i u rokovima koje smo postavili prije dvije godine, što nije uspjelo ni nekim zemljama koje imaju značajnija iskustva od nas. Uza sve to, beskompromisno poštujemo sve najstrože svjetske ekološke standarde i procedure i nismo preskočili ni jedan korak kako bismo u konačnici realizirali kvalitetan projekt uz primjene svih mjera zaštite okoliša. Prigodom donošenja Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika provedena je javna rasprava, kao i prigodom izrade Strateške procjene utjecaja na okoliš, i dok ona ne bude donesena, neće biti potpisani ugovori s odabranim kompanijama. Uza sve stroge ekološke uvjete i složene globalne geopolitičke uvjete, interes za istraživanje nafte i plina u Hrvatskoj je iznimno velik, a to puno govori o našim potencijalima.

» Da rezimiramo pitanje nafte u Jadranu – jamčite li da je država poduzela sve da se stanovnici priobalja i otoka, kao i svi koji žive od akvakulture i turizma, ne moraju bojati katastrofe?

– Naravno da se ne moramo bojati. Uostalom, zaboravljamo da se do donošenja novog Zakona moglo eksplo-

odlazak stručnjaka iz Hrvatske. A to je tek manji dio onoga što nas očekuje kada utvrdimo što imamo u našem podmorju. U konačnici cilj ovog projekta je da se od uvoznika pretvorimo u izvoznika energije i da energenti sutra budu jeftiniji u Hrvatskoj.

» Ne tako davno ljutili ste se na medije zbog napisa po kojima je Međunarodni sud za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu, na kojem je mađarski MOL tužio Hrvatsku zbog nepoštovanja ugovora o plinskom poslovanju iz 2009., odbacio sve hrvatske argumente. Kakvo je sad stanje s tim sporom?

– Postupak pred arbitražnim sudom sa sjedištem u Ženevi napreduje očekivanom brzinom i očekujemo da bi presuda trebala biti donesena za godinu i pol dana. No, treba podsjetiti da je Arbitražni sud već izdao privremene mjere u korist Hrvatske, točnije mjere koje štite Inu od potencijalno loših odluka. Tako MOL ne smije prodati svoje dionice Ine bez obećanja potencijalnoga kupca da preuzima sve obveze MOL-a u tom sudskom postupku; dioničari Ine moraju djelovati u najboljim poslovnim interesima tvrtke, a MOL mora upravljati Inom u najboljem interesu Ine, a ne MOL-a. Pokazalo se da je to sada bila dovoljna zaštita od donošenja

ske kapacitete. No, ako je suditi po trenutnoj situaciji u Sisku, zaposlenici rafinerije baš i nemaju neke koristi od deklarativne podrške?

– Prvo, ne postoji odluka Uprave Ine o trajnoj obustavi prerade nafte u Rafineriji Sisak. Država čini sve i činić će kako bi zaštitila sve hrvatske interese, zadržala energetske stabilnost i svako radno mjesto. Naš stav je da se što prije mora početi s modernizacijom riječke rafinerije i nastaviti s preradom domaće nafte u Sisku, i svakako ćemo znati odgovoriti na najave koje danas samo potvrđuju da MOL očito nema namjeru nastaviti suradivati s Hrvatskom u smjeru razvoja Ine kao vertikalno integrirane kompanije.

» Jasno je da zbog različitih otpora, prije svega onih s ekoloških predznakom, nije realno do kraja mandata Vlade očekivati realizaciju projekata važnih za energetske stabilnost u bliskoj budućnosti, od Omble II pa do Plomina C? Jeste li tu trebali biti odlučniji?

– Ne bih se složio da energetske projekti stoje. TE Plomin C je proglašen projektom od strateškog interesa. Trenutačno su u tijeku završni pregovori s ponuditeljem, a završetak pregovora i moguće potpisivanje

koder, od lipnja 2012. do lipnja 2013. prijavljeno je i napravljeno više reformi u gospodarstvu nego u razdoblju od 2007. do polovine 2012., a rezultat toga je to što je Hrvatska, prema ocjeni Iakoće poslovanja Svjetske banke, napredovala s 89. na 65. mjesto od 189 zemalja. S takvim mjerama ćemo nastaviti i dalje, a to će pokazati rezultati, posebno kroz rast gospodarstva.

» Priča o monetizaciji autocesta očito će postati i predizborna tema jer bi cijela stvar, zbog zahtjeva za referendumom, mogla završiti i na Europskom sudu. Hoće li Vlada pričekati da prođu izbori, ili mislite da treba inzistirati na monetizaciji koja bi trebala donijeti tri milijarde eura?

– Monetizacija ponajprije predstavlja pokušaj da iskoristimo ono što smo sami izgradili i platili, i takav model već imamo na autocestama, primjerice Istarskom ipsilonu i autocesti Zagreb – Macelj, kojima upravljaju strane tvrtke. Mislim da je nekvalitetna i nedovoljna komunikacija mnogima dala priliku za manipulaciju temom koja je itekako važna za građane. Sukladno zakonima, svakako treba poštovati volju građana i nerealno je inzistirati na bilo kojoj temi kojoj se većina građana protivi.

Kvalitetni odnosi

» Jeste li u svome ministarskom radu našli na veće poteškoće zbog povremenog zatezanja odnosa između SDP-a i HNS-a?

– Vrlo često smo tijekom mandata morali objašnjavati medijima i građanima kako u koalicijskoj vladi ne treba očekivati da svi misle isto o svakoj temi, kao i da je poželjno i normalno čuti različita mišljenja i argumente. Odnosi među koalicijskim partnerima su tijekom cijeloga mandata kvalitetni i konstruktivni i različito mišljenje ne treba doživljavati kao problem.

» Aktualnoj vlasti se spočitava da nije dosljedno provela decentralizaciju jer nije ukinula "suvišne" općine, samo se priča i o ukidanju županija... Mislite li da ste mogli više učiniti oko ujednačenosti razvoja Hrvatske?

– Razlike u razvijenosti u značajnoj mjeri ovise o tome tko vodi neku županiju ili općinu, jer se na konkretnim primjerima pokazuje da nije nužno cilj ukidanje, nego reorganiziranje i drukčije vođenje određene sredine. Primjerice, Međimurska i Varaždinska županija, koje vode HNS-ovi župani Matija Posavec i Predrag Štromar, među najkonkurentnijim su županijama, dok je istodobno Varaždinska županija i najtransparentnija. Usporedbe radi, na začelju ljestvice konkurentnosti su Požeško-slavonska, Sisačko-moslavačka, Virovitičko-podravska županija. Osim njih, potvrda da se može kada znate smjer u kojem idete je i Ivanec, grad koji vodi HNS-ov gradonačelnik Milorad Batinić, a kojega je ugledni "Financial Times" svrstao među deset najkonkurentnijih malih europskih gradova po privlačenju investicija. Takvi rezultati daju jasnu sliku o perspektivama i potencijalima županija, ali su i vrijedan orijentir i vodič svima koji žele investirati u Hrvatsku. Ono što je najvažnije, to dokazuje da se u krizi, ali pod istim zakonima i pravilima i istom Vladom, u nekim sredinama može napraviti vrlo dobar posao.

» Pod pretpostavkom da HNS ostane u koalicijskoj sa SDP-om, vidite li se na ministarskom mjestu i u novom mandatu?

– Daleko sam od razmišljanja o novom mandatu, još je puno posla preda mnom. Moja sadašnja pozicija i prioritet je rad u ministarstvu, a zatim rad u HNS-u. Objektivno zahtijevaju itekako puno vremena i angažmana da bismo govorili o planovima za godinu dana.

U industriji smo ciljanim potporama pokrenuli pozitivne tokove i ostvarili rast industrijske proizvodnje, izvoza i potrošnje

atirati i bušiti jedan metar od kopna, i svi su šutjeli, a sada, kada smo istražna polja odmaknuli 10 kilometara od obale i uveli nove ekološke standarde, svi su progovorili.

» Čini se da javnost baš nije uvjerena ni u koristi koje bi istraživanje nafte i plina moglo donijeti? Možete li precizirati kakve koristi i u kojem roku hrvatsko gospodarstvo može očekivati od tog projekta?

– Vrlo konkretno: samo za istraživanje nafte i plina u Jadranu tvrtke odabrane na natječaju potrošit će četiri milijarde kuna, od čega će oko 60 posto, ili dvije i pol milijarde kuna, biti vrijednost radova koje će odraditi hrvatske tvrtke. Ukupno 100 milijuna kuna bit će uplaćeno izravno u državni proračun nakon potpisivanja ugovora kao naknada za to potpisivanje. Također, investicije u istraživanje nafte i plina bit će pokretači lokalnoga gospodarstva zbog angažiranja lokalne industrije i dobavljača, što će otvoriti nova radna mjesta i spriječiti

potencijalno štetnih odluka za ovu važnu hrvatsku tvrtku.

» Pisalo se i da vam je zabranjen ulazak u Inu?

– Naši odnosi su profesionalni i korektni, a priče o zabrani ulaska u zgradu Ine ocijenio bih samo pokušajem zabavljanja medija i skretanjem pažnje s puno važnijih stvari.

Hrvatski interesi

» Kakvi su vaši odnosi s Inom, odnosno MOL-om danas? Evo, MOL je odustao od isplate zadržane dobiti iz Ine, što ostavlja dvije milijarde kuna u kompaniji...

– Zadovoljan sam jer MOL, kao drugi najveći dioničar u Ini, nije proveo najavljenju odluku o isplati zadržane dobiti, jer je ona ionako bila predviđena za ulaganje u nerealizirane investicije. Sada očekujem razvijanje svih dijelova Ine, posebno rafinerija, i razvijanje Ine kao samostalne, regionalne kompanije, a ne podružnice MOL-a.

» I vi i premijer Milanović ste više puta kazali da Hrvatska mora imati rafinerij-

ugovora očekuje se u prvoj polovini godine. Osim toga, HEP je pokrenuo ciklus revitalizacije i rekonstrukcije hidroelektrana vrijedan 3,6 milijardi kuna i do 2019. godine će investirati 2,1 milijardu, a samo u ovoj godini u distribucijsku mrežu uložiti će gotovo milijardu kuna.

» Jesu li u pravu oni koji "prognoziraju" da Vlada zbog parlamentarnih izbora neće poduzimati veće reforme, nego će nastaviti s mjerama kojima će primarni cilj biti "kupovanje birača"?

– Mi radimo prije svega na pokretanju i jačanju gospodarstva. U industriji smo ciljanim potporama pokrenuli pozitivne tokove i ostvarili rast industrijske proizvodnje, izvoza i potrošnje. Radimo sve kako bismo uspješno završili i proces restrukturiranja brodogradnje, koja može biti snažan i profitabilan stup industrijske proizvodnje. Bitno smo pojednostavili uvjete otvaranja i poslovanja u području trgovine, omogućavamo jednostavnije pokretanje posla. Ta-